

1944

Jewish Brigade Group Pamphlet

Follow this and additional works at: <https://digital.kenyon.edu/bulmash>

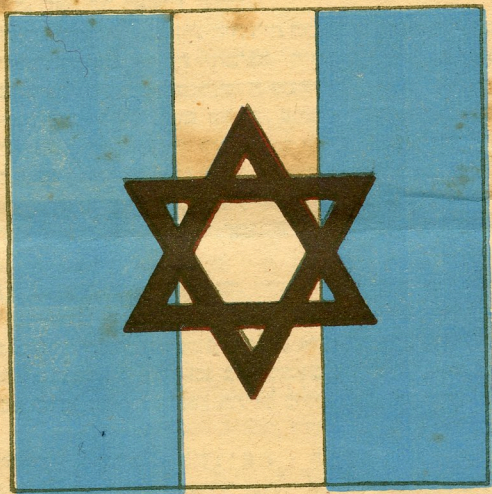
Recommended Citation

"Jewish Brigade Group Pamphlet" (1944). *Bulmash Family Holocaust Collection*. 2012.1.395.
<https://digital.kenyon.edu/bulmash/1083>

This Book is brought to you for free and open access by the Special Collections at Digital Kenyon: Research, Scholarship, and Creative Exchange. It has been accepted for inclusion in Bulmash Family Holocaust Collection by an authorized administrator of Digital Kenyon: Research, Scholarship, and Creative Exchange. For more information, please contact noltj@kenyon.edu.

JEWISH BRIGADE GROUP

קום התגייס
לחטיבה היהודית הלוחמת!

אל הישוב! אל הנוער העברי!

הוכרו על הקמת חטיבה יהודית לוחמת להשתתפות בקרב נגד האויב הנאצי.

הוכרה זכותו של היהודי הלוחם להופיע על מחנהו ועל דגלו בקהל עמי הברית. תנועת ההתנדבות בארץ על רכבות חבריה וחברותיה. על כל פזורי יחידותיה, באה על ראשית שכרה.

היוזמה והמאמץ של הניציונות היהודית הלאומית נשאו פרי. עם החלטת ממשלת הוד מלכותו על יצירת החטיבה היהודית הלוחמת יוצא החייל העברי הארצישראלי מעילום-שם להכרה מפורשת, מפיוור לריכוז, מתפקידי לוי בירכתי המערכה—להתייצבות בחזית, פנים אל פנים מול תלוינו עמו ועוכרי העולם, בשם העם העברי כולו, בשם לוחמי ישראל המעורבים כבני כלי שם בכל צבאות הברית, בשם המוני אחינו שהוכרעו לטבח בידי צר, בשם ניכורי הניטאות שחרפו נפשם במלחמת יאוש-תבעו התנועה הציונית והישוב בארץ את הקמתו של כוח יהודי מנוכש, מובקק בסימניו הלאומיים ומגוייס לקרב.

זכות זו שנרכשה הופכה לחובה, החטיבה היהודית הלוחמת היא נכס יהודי-עולמי שראשיתו הופקדה בידי חלוץ האומה, בידי העם היושב פציון. ממנו נתבעת כיום ההתנדבות לנקום את דם אחיו השפוך, אחינו ובנינו אשר בנרודים העברים ובפלוגות הלוי זכו כבר להצטרף לחטיבה אחת. הם זקוקים לתנבורת רבה למען הקים יחד את החייל כולו ולהעמידו הכן לקרב בחזית אירופה.

הישוב נקרא לתנופת התנדבות מחודשת, בראש וראשונה למלא במאמץ מאוחד ומהיר את שורות החטיבה הלוחמת, גם לחזק ולקיים כל יחידת צבא עברית אחרת באשר היא שם. כן נקרא הישוב להגביר לעת כזאת את משמרותינו במולדת — כמשמרת הישובים העברים ובכל שרותי הבטחון.

קומו והתנדבו למלחמה על כבוד ישראל וקוממיותו בארצו!

כל הכוחות לביצור מעמדנו ולהגנה על עתידנו!

תקום החטיבה היהודית הלוחמת! יינשא ברמה נס החירות

העברית!

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
הועד הלאומי לכנסת ישראל

הודעה רשמית

של מיניסטרוין המלחמה הבריטי

(נפתרסמה בלונדון ביום ג' תשרי תש"ה — 20.9.44)

ממשלת הוד מלכותו החליטה לקבל את הצעת הסוכנות

היהודית לארץ-ישראל על הקמת חטיבה יהודית לוחמת (Jewish Brigade Group) להשתתפות בפעולות קרב. חטיבת חיל הרגלים (Infantry Brigade) תהא מבוססת על הגדודים העברים של הרגימנט הארץ ישראלי. ריכוזם של אלה לשם אימון יוצא עכשיו לפועל בטרם יישלחו לזירת מלחמה.

מכנינים את היחידות התומכות והמסייעות לשם השלמת החטיבה הלוחמת. הן תהיינה מבוססות על היחידות הארץ-ישראליות הקיימות ותצטרפנה לחטיבת חיל הרגלים בהקדם האפשרי.

פרטי התכנית נדונים עכשיו עם הסוכנות היהודית שהוזמנה לשתף פעולה בהגשמתה.

הודעת הסוכנות היהודית בלונדון.

(ג' תשרי תש"ה — 20.9.44)

הסוכנות היהודית לארץ ישראל קידמה בקורת רוח את החלטת ממשלת הוד מלכותו להקים חטיבה יהודית לוחמת לשם השתתפות בפעולות קרב.

יהודים בעולם כולו, משועבדים ובני-חורין, יקבלו את הבשורה בסיפוק רב.

כניסת חטיבה יהודית לוחמת למערכה נגד אויב העם היהודי וחירות האדם תסמל את מעמד ישראל במלחמה על עולם מתוקן. הרכב החטיבה יתן ביטוי ממשי לאחדות העם העברי ולמקומה המרכזי של ארץ ישראל בחייו.

מאז אבגוסט 1939 תבעה הסוכנות היהודית את מילוי רצונם של היהודים להיות להם כח לוחם משלהם. בינתיים עשו היהודים את חובתם. כמיליון יהודים לוחמים בצבאות האומות המאוחדות. למעלה מ-30 אלף יהודים ארץ-ישראלים התנדבו לשרות פעיל בתוקף אחריותם הלאומית. יחידותיהם, אשר פעלו במערכות רבות, נשארו פזורות ועלומות שם. הקמת החטיבה היהודית הלוחמת באה בשלב מאוחר של המלחמה. זוהי הודיה בשירות שניתן והתחשבות בשאיפת היהודים להכרה לאומית.

מי יתן ותזכה החטיבה היהודית הלוחמת לשאת בגאון את מגן דוד לארצות בהן שימש אות קלון ולהביא ליהודים ניצולי הזוועה את בשורת התקוה מציון.

הודעת הסוכנות היהודית בירושלים

(ג' תשרי תש"ה 20.9.44)

מיניסטרוון המלחמה בלונדון פרסם את החלטת הממשלה הבריטית למלא את תביעת הסוכנות היהודית על הקמת חטיבה יהודית לוחמת (חי"ל). במשך חמש שנים היו מיליונים מבני עמנו כטרף בידי האויב בלי שניתנה להם היכולת לעמוד על נפשם. מאות אלפי חיילים יהודים נלחמו ונלחמים בכל צבאות בעלי הברית בעילום-שם. אלפים ממתנדבי הישוב העברי השתתפו בקרבות בחזיתות המרובות במזרח התיכון ובדרום אירופה בלי ייחוד שם העברי — ורק עתה זכינו שתוקם חטיבה יהודית לוחמת על שמה. דגלה ופיקודה העברי.

שלשת הגדודים העבריים מהארץ יהו את הגרעין של היחידה היהודית ומעמשינו יילחמו באויב המשותף כשליחי עם ומולדתם. נוסף נדבך בבנין קוממיותנו — בנינו הלוחמים ילכדו סביבם את היהדות הדוויה בגולה ויביאו לתפוצות בשורת ציון הלוחמת והנבנית.

הנוער היהודי ימלא את שורות החטיבה היהודית הלוחמת.

דברי ראש הממשלה הבריטית מר וינסטון צ'רצ'יל על החטיבה היהודית הלוחמת

(כלולים בנאמרו בבית הנבחרים ביום י"א תשרי תש"ה 28.9.44)

... הצבא הבריטי באיטליה מכיל בקרבו גם יחידות ארץ-ישראליות.

כאן מקום אתי להזכיר את ההודעה, אשר אני סבור כי תתקבל בהערכה ובתמיכה, כי הממשלה החליטה לקבל את הצעת הסוכנות היהודית לא"י על הקמת חטיבה יהודית לוחמת להשתתפות בפעולות קרב.

אני יודע כי מספרים עצומים של יהודים משרתים בצבאותינו ובצבאות אמריקה וברחבי כל הצבאות, אולם נראה לי באמת כדבר ראוי והוגן שחטיבה יהודית מיוחדת, חטיבה מיוחדת של אותו עם אשר סבל ענויים כל יתוארו מידי הנאצים, תיוצג באופן מובהק בקרב הצבאות המתקבצים לשם הכרעתם הסופית (תשואות).

אין לי ספק שהם ישתתפו לא רק במערכה אלא גם בכיבוש שיבוא לאחריה. (תשואות חדשות)

שליחות כפולה

ברכת פרידה של יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית

ד. בן-גוריון

גדוד השלישי בצאתו מהארץ להצטרף לחי"ל

(קרית מוצקין, ו' חשירי תש"ה 23.9.44)

מפקדים, חיילים! אני מצטער שאין פה אתנו להגיד לכם את ברכת הפרידה האיש אשר יותר מכל ציווילי אחר יש לו חלק במעשה הרב שהוקם השבוע — החטיבה היהודית הלוחמת, חברי משה שרתוק; אני מקוה שחיפגשו אתו בקרוב בחי"ל.

אני משער לי, חברים, באיזה רגשות מעורבים אתם יוצאים את הארץ, איני אומר: אתם עוובים את הארץ, כי אתם אינכם עוובים אותה, אתם לוקחים אותה אתכם בלבכם.

אני משער לי האכזבה, אולי גם העלבונות, אשר שבעתם במשך שנים אחדות מאז התנדבתם. אני יודע זאת לא רק מפי סיפורי חברים מכל הגדודים, חיותי זאת מבשרי במלחמה האחרונה. גם אני זכיתי או להיות חייל יהודי בגדוד עברי, זה היה בתקופת-הזהרה של הצהרת בלפור, זה היה בעצם מיד אחרי ההצהרה; ואף על פי כן אנחנו החיילים היהודים — שבאנו מקצתנו מאנגליה, מקצתנו מהארץ ורובנו מאמריקה — כמה עלבונות ואכזבות שבענו מהיחס העוין שהקיף אותנו, וביחוד מאי-הרצון של המפקדה לשתף אותנו בקרב, וההיסטוריה חוזרת. והיו לי לא פעם ויכוחים מרים עם חבריכם, עם צעיריכם, כשבאו לתנות את הצער והעלבון של אפס-מעשה, של פגיעות קלות וחמורות שנפגעו כחיילים יהודים, וחברי ואני היינו מוכרחים לדרוש מהם סבלנות ואורך-רוח מתוך אי-השלמה, כי ידעתי שהמערכה לא נגמרה ולא תיגמר במהרה — המערכה על הקמת צבא עברי, בשמו, בדגלו ובפיקודו, ואין לעשות שום דבר נושא העלול לסכן את סיכויי הצלחתנו.

אני רוצה לספר לכם רק מבחן אחד אשר בו עמדנו במלחמה הקודמת. זה היה כבר לאחר המלחמה, הגדוד שלנו חנה בסרפנד, ובאו ימי הפסח 1920. בירושלים פרצו פרעות, שנמשכו שלושה ימים. אנחנו עמדנו במרחק שעות אחדות מירושלים. אחדים, אשר תפסו מקום לא קטן במנהיגות הישוב, פנו אלינו בקריאות לעלות לירושלים. מייסדי הגדוד בארץ היו מאנשי "השומר", ודבר ההגנה לא היה זר להם, וגם אלה שהצטרפו אליהם מצבור הפועלים והאכרים לא היו רכילי-לב. היה דיון בתוכנו והחלט לא לזוז. ידענו שההחלטה על דעת עצמנו תביא לדיי פירוק הגדוד, ובזאת לא רצינו.

מצבים קשים היו גם לכם, ולא פעם הזכרנו לכם, שאתם חיילים יהודים, ואתם בנים לעם היהודי, ובשעה שכל העם היהודי שרוי בגלות, קשה להעלות על הדעת שהחיילים שלנו לא יסעמו לגמרי טעם-גלות; קראנו לכם לא להשלים את הקיפוחים והעלבונות, אבל לא לסכן את קיום הגדודים, כי רק בקיומם היה כרוך הסיכוי לראשית צבא יהודי. והנה הסבלנות שלכם

— אולי גם קצת שלנו — לא היתה לשווא. הוקמה החטיבה היהודית הלוחמת — על שמה, על דגלה, על פיקודה היהודי.

והו התישג הראשון שלנו בשנים המרות האלו. אין זה הגמר; לא חטיבה, אלא צבא יהודי דרוש לנו, ואני מאמין שהוא יקום, ולא רק צבא יהודי דרוש לנו, אלא מדינה יהודית, ואני מאמין שגם היא תקום (תשואות ממושכות).

אך חברים, לא בקלות ניתנה לנו התחלה זו; ואני רוצה להגיד לכם קודם כל מה אין בחטיבה היהודית הלוחמת. אני רוצה שתחזעו, חברים, שהתנדבותנו במלחמה זו לא באה למען קבל מאחרים פרס מדיני. אנחנו מנהלים משא ומתן על הגיוס לצבא יהודי זה יותר מחמש שנים, מערב פרוץ המלחמה, בלונדון, בירושלים ובחואסינגטון; אבל לא עשינו מהתנגיטות ענין של מקח וממכר פוליטי. לא אמרנו: אנחנו נתן לכם חיילים, ואתם תתנו לנו משהו. לא היה ולא יהיה משא ומתן כזה; לא דרשנו שום פרס ולא הובטחה לנו שום תמורה; ובעד הקמת החטיבה היהודית הלוחמת לא ביקשנו שום תגמול.

התנדבנו למען עצמנו, התנדבנו כיהודים להלחם את מלחמת העם היהודי, לתבוע את זכויותנו ולנקום את דמנו; לא למען אחרים, לא כתשלום בעד משהו, אלא לעצמנו תבענו את החטיבה היהודית הלוחמת — למען פצות במשהו את העלבון אשר העולם שוחר החופש ולוחם החרות עלב את את האומה היהודית.

שנים פגעו בנו במלחמה זו, אמנם שנים שאין להזכירם בנישימה אחת — הנאצים, ולהבדיל לוחמי החירות. התליינים הנאצים שללו את זכותנו להיות כיהודים, אבל גם העמים לוחמי החירות שללו מאתנו זכות גדולה — הזכות להלחם וללמח כיהודים, והאנחנו לא יסלנו להשלים את העלבון הזה ותמנענו את זכותנו להלחם.

ידענו שמאות אלפם, אולי קרוב למיליון יהודים, נלחמים בכל מחנות צבאות הברית — באמריקה, ברוסיה, באנגליה ובארצות אחרות; באיטליה בלבד יש 30,000 יהודים בצבא האמריקאני, אבל מי מהפליטים היהודים באיטליה יודע עליהם?

אנחנו תבענו את עלבון העם היהודי ואת זכותו להלחם כיהודים כאשר נלחם כל עם אחר על שמו ועל דגלו, לשם כך עמדנו במערכת הגיוס חמש שנים, וסוף-סוף ניתנה לנו ראשית מבוקשנו.

נדמה לי, שאתם יוצאים ברגשות מעורבים את הארץ. אני מתאר לי את מצב רוחכם לאחר כמה שנים של אפס-פעולה, של עולם שם יהודי, של חוסר דגל יהודי, ללא פיקוד יהודי מלא. איני יודע אם הצלחתם כבר לעקור מלבכם את המרירות שנוצטברה בו, אולם מובטחני שאתם יודעים, כי באותו היום שהממשלה הבריטית הכריזה קבל עולם על הקמת החטיבה היהודית הלוחמת — אורו קצת עיני היהודים בכל רחבי הגולה בפעם הראשונה מאז פרצה המלחמה.

נדמגתי בשנות המלחמה עם קיבוצי יהודים בארצות החופש, עם יהדות אנגליה, אמריקה, ניו-יורק, אוסטרליה. בארצות שבתוכן היהודים

לא נפגעו כיהודים, בארצות השומרות על שיווי-זכויות גמור, וראיתי את הדכאון העמוק בו שרויים היהודים אפילו בארצות אלו, דווקא בתקופת מלחמה זו. הם היו שהאויבים הנאצי יחד את היהודים ליחס מיוחד, שלא כיהודים לכל העמים האויבים. ידעו שביהודי הולנד לא נוהגים מנהג הולנד, וביהודי פולין לא מנהג פולין, ואף על פי כך לא ניתן ליהודים כיהודים לעמוד בשער ולהלחם באויביהם אף הם כיהודים.

היהודים בארצות התופש הרגישו כאב ותפרה, שבין כל הצבאות נפקד הצבא היהודי, שבין כל בעלי הברית הלוחמים בהיטלר נפקד השם של העם היהודי; והייתי באמריקה ביום שנודמו לנוי-ירוק חמשה חיללים יהודים מהבאפטיס, כפי שקראו או לפלוגות שלנו; הם נשלחו ללוחות שבויים גרמניים אשר הועברו לאמריקה; איזה חג היה זה בשביל שני מיליונים היהודים בני-ירוק, שראו חיללים יהודים עם כתובת "פלשתיין" על כתפיהם; יהודי ניו-ירוק וזהו את השם פלשתיין עם השם יהודי, וראו חמשת החיללים את נציגי ארץ-ישראל הלוחמת. והימים המעטים שתחמשת הבאפטיס היהודים מהארץ והיו בני-ירוק היו ימי חג לשני המיליונים היהודים אשר שם, ולא כל היהודים שם הם ציונים, יש רבים לא-ציונים. כולם נפגעו קשה מתעלולן שרק שונאים הנאצים מכירים בנו כיהודים, אבל הישדים והלוחמים לחופש אינם רוצים לדעת על קיומנו כיהודים; וליהודי ניו-ירוק היה סיפוק רב בראותם את חמשת החיללים היהודים מארץ-ישראל.

ואני מתאר לי איזה חג זה יהיה לחמשת המיליונים היהודים באמריקה, בשביל 300000 היהודים באנגליה ובשביל הקיבוצים היהודים האחרים, כאשר ישמעו על הקמת החטיבה היהודית הלוחמת, בלי שום פסיבדונים של פלשתיין, בלי עליושם!

והו שביב האור הראשון שנבקע ליהודים בשנות אימים אלה; נגולה במקצת התפרה, והיהודי יכול לזקוף את קומתו כאדם בן-חורין, כי הקמת החטיבה היהודית הלוחמת זו היא בראש וראשונה זקיפת קומתו של האדם היהודי ושל העם היהודי בעולם.

ועוד דבר: בפעם הראשונה לאחר מתן הספר הלבן, שבא לעקור את הזכויות של העם היהודי כעם במולדתו, בתוכן הכרת הנציגות הרשמית של העם היהודי — בפעם הראשונה הוכרו מחדש על הכרה זו, על הכרת העם, הוכרה מחדש נציגות עם ישראל; נאשרה בתוקף מחדש זכות הסוכנות היהודית אשר על פי דרישתה הוקמה החטיבה היהודית הלוחמת.

זו היא משמעותו הפולה של המעשה הזה; וגם לחטיבה צפויה שליחות פולה: גם שליחות-מלחמה, שליחות של נקמת דם אחינו וגם שליחות ציונית, שתביא לשארית ישראל את בשורת ארץ-ישראל הנבנית, בשורת תקומתנו הממלכתית במולדת.

אתם כוח מלחמתי; החטיבה היהודית הלוחמת נועדה לתפקיד מלחמתי בתחית בגרמניה; תלשתפו במיגור גרמניה, בהשמדת הצבא הגרמני, בהריסת הערים הגרמניות, בהכנעת העם הגרמני, בהשמדת השלטון הנאצי — זהו התפקיד הישיר שהוטל עליכם.

איני יודע כמה זמן תימשך המלחמה. חוגים צבאיים אנגלים ואמריקאיים אינם שותפים לאופטימיזם הקל הרווח בעולם ובתוכנו, שהמלחמה תיגמר מתרמח-רתיים, הם סבורים שהיא יכולה להימשך עוד חדשים לא מעטים, ואתם צריכים עוד להתאמן לא מעט, אתם צריכים להצטייד מחדש, אבל איש אינו יכול להגיד לכם, אם אתם תספיקו ועוד להשתתף בקרבות. בגרמניה או לא; אילו הייתי אחד מכם הייתי אומר: אני מקווה שאזכה עוד להשתתף בקרב; בכל אופן זהו התפקיד שנועד לכם: לקחת חלק בשם העם היהודי במיגור הצבא הגרמני ולהגןם נקמת יהודי פולין וליטה ושאר הארצות שנדרסו על ידי הנאצים. זהו התפקיד הצבאי שהוטל עליכם בראש וראשונה, מטעם הפיקוד הצבאי, אבל יש תפקיד שני שהוטל עליכם מטעם השגחת ההיסטוריה היהודית.

היטלר לא רק שהשמד שליש העם היהודי, אלא הוא נתן את המכה האנושה ביותר לתקוות ישראל בארצו; אי אפשר כרגע להעריך עדיין מה קרה לנו במלחמה זו, כי השמדת מיליוני יהודים היא המכה הקשה ביותר שהוכיחו גם במערכה המדינית, שבה אנוחנו עומדים מאז הניתן הספר הלבן; אויבי הציונות יש להם עכשיו פתחון פה חדש: שאלת הפליטה היהודים ושאלת העלאת היהודים איבדה את חריפותה ורצינותה — באירופה נשארו עכשיו רק מעט יהודים ואלה יסתדרו בארצותיהם, לאחר שישתחררו מעולו של היטלר, ואכן, לפי הידיעות שבידינו עכשיו לא נשארו באירופה (מחוץ לרוסיה) אלא מיליון וחצי. והשאלה היא — וזהו שאלה מוכרעת: לאן פניהם מועדות? לגבוי זרים קיימת רק שאלה של השארית של קטנה הזאת. אולם בעינינו — כולנו שארית, ואין קבוצת יהודי בעולם שקיומו מובטח. כל יהודי מאינו ארץ שהיא הוא בחזקת פליטה. ויש הזכות לנו, לכל יהודי שנשארו בעולם ולעם היהודי כולו, שיובטח לנו כי לא יישנה הדבר שקרה אונתנו עכשיו, שלא יקרה שנית באירופה, שלא יקרה במזרח ולא יקרה במערב. והבטחון הוא אחד ואין שני לו: קיבוץ גלויות במולדת. לא רק שארית הפליטה באירופה, גם יהודי אמריקה ורוסיה ואנגליה ואבסטרליה ייוקקו למולדת יהודית, לארץ-ישראל, כאשר נזקקו לה יהודי אירופה. היינתן לנו הדבר לקבץ נידחינו ופוזרינו במולדת ולהקים כאן קוממיותנו הממלכתית, מדינת היהודים; וזהו המערכה המדינית העומדת לפנינו. גודל מערכה זו תלוי בהרבה גורמים חיצוניים, וקודם כל בעמדת שלוש המעצמות העולמיות, העומדות בראש בעלי הברית: אנגליה, רוסיה ואמריקה. אולם, חברים, אני אומר לכם במלוא ההכרה, שיותר מהכל תלוי גודל המערכה שלנו ברצונם ובעמידתם של מיליון וחצי היהודים באירופה; אם הם, ברגע שיוכלו להשמיע את קולם, אם הם יעמדו רצוצים, מעונים ורפוידי, יסתפקו בפיזורי זכויות ברומוניה, בהונגריה, בפולין, בצרפת, ובחסדים וסיוע שקבלו מאחיהם העשירים באמריקה ומחברות צדקה בין-לאומיות; או שהם — כיהודים גאים וזקופי קומה — יתבעו יחד אתנו מולדת ועצמאות לעם היהודי ויסתערו על שערי ארץ-ישראל. ולא ייתכן שום כוח מתנן, מעודד, מתחזקדים, מתקיימים ומקדיש אתנו אמונה ציונית ורצון ציוני בשביל שארית יהודי אירופה ככוח החטיבה הלוחמת שתבוא מהארץ לגולה.

מה שאנחנו לא נוכל להגיד להם על ידי שום מכתב, חוברת וספר נואם, אפילו מפי טובי שליחיו ונואמינו, מפי בחירי נציגינו בארץ ובגולה —

זאת תוכלו לעשות אתם. עצם מציאותכם כנציגות לוחמת של העם היהודי, אחרי מאות בשנים, תדבר לעם בלשון ובכוח ובחזון, כאשר לא ידבר שום נואם ומשורר וחיה.

קול החייל היהודי, אשר ישתתף בשם עם ישראל במיגור האויב הנאצי ובכיבוש גרמניה — יפיה רוח חדשה בשארית ישראל באירופה. מציאותכם אתם תשיב לכל היהודים את כבודם המחולל. מאות האלפים היהודים המעונים, הרצוצים והמושפלים באירופה — השארית בפולין, ברומניה, בבולגריה, בהונגריה או בארץ אחרת הכבושה על ידי הנאצים, אשר עונו ורומסו על ידי הנאצים וכאלו ניטל מהם צלם האלוהים, ונהרס בתוכם כבודם האנושי, — רק אתם תשיבו לאחים מעונים אלה את אמונתם בעצמם, את גאוותם היהודית, את הכרת כבוד עצמם. ברגע שישמעו שהיילים יהודים ארצישראלים, חטיבה יהודית לוחמת בדגל יהודי ובשם יהודי משתתפת בקרב ועוזרת יחד עם כל צבאות בעלי הכרת להרוס את נירנברג, מינכן וברלין — תזדקקו מחדש קומתם, יתמלאו גאון יהודי ואמונה בעתיד, בעתידו של העם היהודי ובעתידה של המולדת.

זו היא השליחות הציונית הגדולה, נוסף על השליחות הצבאית, שאתם עתידים למלא, ואני יכול להגיד לכם בלי שום לשון של מליצה, כי העם היהודי כולו מלחם אתכם בבוקרה, באהבה ובגאון, ואני מאמין שאתם תהיו ראויים לשליחות גדולה זו, שהוטלה עליכם.

ולבסוף אני רוצה להביע את האיתחולים הנאמנים של הוריהם וקרוביהם, האיתחולים של כל אם ואב, של כל אח ואחות, של כל רעיה, כלה ואחותה, שתצליחו להשתתף במלוא יכולתכם במיגורו והשמדתו של הצבא הנאצי השטני, בהכנעת העם החוטא, ותזכו אז כולכם לחזור בריאים ושלמים למולדתכם, למען תשתתפו יחד עם כולנו בהקמת המדינה היהודית ובנינה (תשואות סוערות ממושכות).

נצחון של אמונה ומאמץ

דברי ראש המחלקה המדינית של הסוכנות היהודים

מ. שרתוק

(במסיבת עתונאים. בתל-אביב. ביום י' חשוון תש"ה 27.10.44)

החלטת ממשלת הוד מלכותו על הקמת חטיבה יהודית לוחמת היא נצחון של אמונה ושל מאמץ חיובי. צרופם של אמונה עם מאמץ הוא סוד הצלחתו של כל מפעל חלוצי.

כשם שכל חלוץ בעלותו לארץ נשא בתוכו את חזון המדינה היהודית כן כל מתנדב ארץ ישראלי לצבא נשא את נפשו לצבא עברי. כחלוץ כמתנדב לא הסתפקו במשאת נפש בלבד אלא יצאו להגשימה בגופם.

עברנו דרך ארוכה וקשה למן יסוד המושבות הראשונות עד שהגענו בארץ עד הלום. עברנו דרך ארוכה מראשית נצני ההגנה על המושבות הראשונות. מיסוד ה"שומר" בימי העליה השנייה עד מעמדנו בבטחון הישוב כיום. עברנו דרך קשה מהגפת דגל הגדודים העברים ע"י יוסף טרומפלדור וזאב זבוטינסקי במלחמה הקודמת, מגדוד הפרדות של גליפולי, גדוד יהודי אנגליה, גדודי המתנדבים באמריקה ובארץ ישראל עד שהגענו למגדי ההתנדבות העברית בארץ במלחמה זו. וגם בתחום הזמן של המלחמה הנוכחית עברה תנועת ההתנדבות דרך ארוכה וקשה: החל מכניסת המתנדבים היהודים ליחידות אנגליות, עבור לפלוגת החפרים המעורבת, ממנה לפלוגות היהודיות בחיל החפרים ובענפי השרותים המקצועיים, דרך פלוגות חיל הרגלים הנפרדות, עד הגדודים העברים המכלים כוחם בעמידה על המשמר וכלה — לעת עתה — בחטיבה יהודית לוחמת המתכוננת לקרב.

כשם שמעמדנו בארץ כיום הוא תחנה בדרך לתקומתנו השלמה, כן החיל אינו אלא שלב בסולם העולה.

תנועת ההתנדבות והנאמנים המדיניים ששללו לפניה את הדרך והצירו את כבושיה התגברו על מפריעים מבחוץ וקטני אמונה מבפנים. החייל בא במאחר אך עדין נתכנו לו עלילות, במלחמה ולאחריה. כי ועם תום מלחמת העולם תתחיל מחדש וביתר שאת ההאבקות המדינית על תקומתנו.

הדבר שהושג הנהו ביסודו מה שתבענו: חטיבת צבא עברי מלוכדת ורחבת מסגרת, שלמה ועצמאית במבנה, נושאת את השם המפורש של עמנו, מובהקת בסמיניה הלאומיים, מאחדת יהודים ארץ ישראלים עם יהודי חוץ לארץ, מאחזתת המוויגות והמיועדת לקרב, ומקמת מתוך הודיה פומבית ביחזמת נציגותנו הלאומית ובשיתופה.

תנועת ההתנדבות נפוצה בתחילתה על שבעה דרכים. אף אחת מהן לא היתה ישרה וחלקה. תנועת ההתנדבות נצלה כל שעת כושר, נענתה לכל תביעה. לא ולולה בשום הזדמנות לבנות תא אחרי תא את הכוח העברי, להוכיח את עונו הרוח וכושר הפעולה של איש הצבא היהודי בן מולדתו. לא תמיד ניתן לנו לעצב כרצוננו את מסגרת הגיוס, לבחור את ענפי השרות הרצויים לנו. שלטנו בנו צרכים צבאיים מכריעים שראינו חובה לעצמנו

להענות להם. גם לא תמיד ידענו בבטחה באיזו פנה נצא ממיצר למרחב, איזה משבצת השבילים הצרים והמעוקלים ירחב ויחיישיר וייהפך פתאום לדרך המלך.

ובחוקף הסכנה שנושקפה לארצנו והבקענו את החומה שחסמה בפנינו את הדרך לצבא הלוזם — חילות הרגלים והתותחנים. את פלוגות הרגלים הצלחנו לצרף לגדודים. על הפלוגות והגדודים נגזר מעמד נחותי דרגה. בכח האמונה החזיקו אנשיהם מעמד במשמר מפרך ומסאב. בינתיים לא פסק המאמץ. ואלמלא מציאות הגדודים לא היינו מגיעים כיום חטיבה יהודית לוחמת.

אין זו זכותם של הגדודים בלבד. לכל שלוחות כוחנו המגויס, כגברים כנשים, חלק בהישג זה. יחידות רבות, בכללן כל יחידות הנשים, תשארנה מחוץ למסגרת הריכוז החדש. אך יש בהקמת החטיבה יחידות לשם הטוב של התחיל והחילת העברים בפלוגותיהם, גמול לסבלם ולקרבתותיהם, הכרה בקיומו ובטיב שרותו של כלל המגויסים שלנו. החייל הוא קנין כולם.

התהליך ההזדמנותי של התגייסותנו הביא לידי כך שבבוא שעת הריכוז לא תתאם הרחב כוחנו המגויס למבטת החטיבה. וככמה יענפים נמצאנו מושפעים ביותר. בענפים אחרים אנו לקויים בחסר. הייתר מביא לידי השאת יחידות מחוץ לחייל. החסר מחייב את השלמתו המהירה ע"י התנדבות חדשה.

הגיוס לחייל מצומצם לעת עתה בשתי ארצות — ארץ ישראל ואנגליה, עם תוספת קטנה מאי הגלות, מאוריציוס. אנו הותרים להרחבת המסגרת. אך תפקידנו כיום הוא להקים את החייל על כנו מיד, שלם במבנהו. עיקר המעמסה מוטל על הישוב. החייל לא יקום בלי התנדבות מתודשת ורחבת היקף בארץ. גם שאר יחידותינו של גברים ושל נשים טעונות תגבורת.

האמנם יבצר הדבר מהישוב? נכס חדש שהופקד בידו — האמנם יופקר?

המתנדבים החדשים לא יוכרחו לעבור את הדרך הזרועה קוצים, את גתיב היסורים של קודמיהם. הם יורשים למן היום הראשון את פרי המאמצים וההקרבנות ושל תמשי שנות האבקות: שם מפורש; סמלים לאומיים; פיקוד יהודי; ברית אחים במסגרת צבאית רחבה; ציוד קרב משופר; תכונה לחיית אירופה; נשימת אורה של צבא עברי. הם יצאו ישר, לא בעקיפין ולא כעבור זמן, בשליחות הנעלה לקבוע מקום לעמם החרבה. גיא ההרירה של עמם יהיה להם לשה מערכה. נקמת דם אחיהם, גאולת כבוד עמם, בשורת העודד והמולדת לשארית הפליטה — כל אלה יהיו נחלתם.

זמן לא קצר עבר למן נחשול ההתנדבות האחרון. מאז התנהל הגיוס בעצלתים. נותרו עוד רבים שלא מילאו חובתם ובינתיים גדלו כוחות צעירים. הם נקראים לתת עדות לבגרותם הישובית, לנאמנותם הלאומית, לעוז רוחם היהודי. יקומו ויפגינו כי צורת העם נטעה להם, כי היעוד הגדול הוא להם צו פעולה.

יציאתם מהארץ תהא להם כניסה למערכה ציונית חדשה. ההופעה הלאומית והחלוצית המהירה של פלוגותינו בזירת המלחמה באיטליה תהא אות ומופת לחייל. עם הרחבת המסגרת, עם הבלטת הישות הלאומית, נפתחים אפקים חדשים לשליחות. הנפת דגלנו בלב אירופה המשתחררת תהא הכרות נצחון של כוחות החיים של עמנו על מוימת התופת להכרית מארץ זכרו.

תביעת עלבון המנו השפוך משליטי עולם המנצחים, אזעקה לשארית הפליטה להתלקס לעליה ולתקומה במולדת.

היציאה מהארץ גם פנים אחרות לה. היא מחייבת תגבורת עמידתנו בשער הבטחון. השעה תובעת חידוש ההתנדבות לכל מערכות שעת החירום. הברירה אינה בין יציאה והשארות, אלא בין התנדבות לבין אפס פעולה או פעולת הרס. בין בנין כוחנו לבין ערעורו וחורבנו, בין התלכדות למילוי הצו הלאומי לבין פריקת עול והתפוררות, בין הדרך העולה של ישוב לוחם בתבונה ובחקיה לבין המורד לתהום האיש וההתאבדות המדינית. ישונו על הרפינו, נחוק את השליה ע"י מאמץ חיובי כביר. גיוס כולל הוא סיסמת השעה.

תנופה חדשה של התנדבות בנפש מחייבת התנדבות כבירה ברוכז — הרמת קרנה של מגובת ההתגייסות וההצלה. מפעל הכבוד של הצלת הגולה אסור שייפסק; כל עוד יש שרידים המפרפרים בידו התליין — אל המי לנו! בעצם השבועות האחרונים היתה לעזרה השלוחה מהארץ יד במאמצים תחופים ושל הצלת נפשות בתוך שטח האויב המצומצם. ועם שחרור תבלים חדשים משלטון האויב מתיצבת בכל דחיפותה שאלת העזרה לניצולים. עזרת הישוב אינה רק בקלה לשעה. היא סוללת דרך לגאולה שלמה. עזרת חשובה, מרחיקת לכת במשמעותה המדינית לערך עזרת הישוב בשטחים המשותחרים במזרח אירופה, שמענו מפי נציג סובייטי בימים האחרונים.

אך לא הצלת גולה בלבד. לא פחות חמורה היא מצות העזרה למשפחת החיל ואיש המגן. סבל נשיהם, ילדיהם והוריהם של מגויסינו מוכרח להמריץ את כולנו למאמצים מוכפלים. הניב העברי „חרפת רעב“ נחצה כאן לשניים. הרעב הוא מנת חלקן של משפחות המגויסים, החרפה — מנת חלקו של הישוב. אמנם נעשה הרבה להקלת הסבל. אלמלא מגבית ההתגייסות ועזרת הסוכנות היהודית מי יודע, אנה היינו באים. בזמן האחרון הוגדלה עזרת הישוב והסוכנות היהודית למשפחות המגויסים בשיעור ניכר. נעשים מאמצים להמשיך בעזרה מוגדלת מחדש נעשו צעדים נמרצים בלונדון, בקהיר ובירושלים להניע את השלטונות לתיוקן המעות ע"י בטול הקיפוח והיענות נדיבה לצרכים ההכרחיים. מכסת התוספת המשפחתית לחייל הוגדלה בימים אלה בשיעור מסוים החל מחודש אבגוסט. אין זה די. גם שאלת הענקה המיוחדת למשפחות ולתלויים הועלתה עכש לדיון מחודש. אך אין בשום פנים לדחות עזרה וסעד עד להענות השלטונות. חובה ראשונית מוטלת כאן על הישוב ומוסדותיו. יש בידינו למלא את כל מחסורן של משפחות שליחינו לצבא ולהגנה. עם כניסת חלק ממגויסינו לחזית ממש — משנה אחריות מוטל על כולנו לראוג למשפחות כל המתנדבים בעם. ועם כל אלה אל נשכח את הדאגה לכלכלת בטחוננו, הקיימת ועומדת הגוברת ועולה.

הגיוס והמגבית הם שני מפעלי היסוד שהפגינו והגבירו את בגרות הישוב במלחמה. הרימו את קרנו כלפי פנים וכלפי חוץ, חישלו את כחו למילוי יעודו בימאי יבואו. המלחמה נמשכת. המלחמה מתחילה. בכוח האמתה והמאמץ נצח!

אחיק יצאו למערכה —

קום והיזעק לקריאתם!

נאומו של מ. שרתוק ברדיו ירושלים

(כ"ט חשוון תש"ה 15.11.44)

החטיבה היהודית הלוחמת היא פרס למאמץ של המוני מתנדבים ונצחון האומה פעמה בלבם.

החטיבה היהודית הלוחמת היא פרי יזמתנו הלאומית, סיפוקימה לתכיעתנו המדינית, הרמת קרן כבוד עמנו.

החטיבה היהודית הלוחמת היא הוכחה ניצחת כי יש שכר לפעולה מחמדת וגמול לרצון עקשני החותר בלי הרף אל המטרה.

בראשית הגיוס היה החוץ הגדול. העפלנו להגשימו בבת אחת. לא ניתן לנו. הלכנו בדרך ארוכה ועקלקלה. חמש שנים צירפנו קו לקו. בעילום שם ובמפוזר בנינו את כוחנו. אך בכל תא ותא של הרקמה פעמה נשמת חוץ.

התא הראשוני היתה היחידה העברית — קטנה, בודדה ואלמונית. אלמלא היא לא היינו מגיעים לחטיבה הגדולה כיום הזה. ברוכות תהיינה היחידות הצנועות הראשונות בחיל החפרים ופלוגות המובילים והמהנדסים שבאו אתן ואחריהן. הן קבעו דפוס לגיבוש כוחנו, הבליטו את עצמותינו הלאומית, גאלו את חיילינו מבדידות ומיתמות, עיצבו את הופעתם הצבאית הקיבוצית. הן הוכיחו כי חיילים יהודים לוחמים ביתר יעילות והצלחה כשהם פועלים יחדו, כבני כל אומה ולשון.

לא אמרנו די. חתרנו לכינוס פוזורים, להרחבת מסגרת, לשם, לדגל, להכרה מפורשת — ולחיות. עתים עמדנו בפני קירות ברזל אך לא אמרנו נואש.

בסתו 1940, עם כניסת ארצנו לאזור הסכנה, כבשנו לנו את העמדות הראשונות בחילות הרגלים והתותחנים. את פלוגות הרגלים הנפרדות דרשנו לצרף לגדודים. רק כעבור שנתיים, בגבור שוב הסכנה לארץ, עת עמד האויב בשערי מצרים, הוחלט על הקמת הגדודים. בפעם הראשונה במלחמת הזאת נקרא או על יחידת צבא השם המפורש „יהודי“, אך השם נשאר מוצנע בסוגרים.

מיד עם הקמת הגדודים, בסתו 1942 העלינו במו"מ את תכנית הבריגאדה המקובצת, „בריגייד גרופ“ — חטיבה מושלמת בהרכבה ומסוגלת להופעה עצמאית בחזית. זמן רב לא היה שומע לסיסמה הזאת. בינתיים נסתאבר

הגדודים במשמר מפרך ומשמים, נמקו בעלבון נחיתותם. תקות החזית, זכות הקרב היו מהם והלאה. דומה היה שנסתם עליהם הגולל — עד כאן באו ולא יוסיפו.

המערכה באירופה פתחה מוצא מן המיצר. מחדש הסתערנו על החומה שסגרה בעדינו.

אמרנו: אירופה היתה לגיא הריגה שלנו — הניחו לנו להפכה, ולו גם סמלית בלבד, לשדה מערכה לעמנו.

ועוד אמרנו: מיליונים נשחטו וידכם קצרה מהושיע, הניחו לפחות לאלפים לנקום בשם עמם את דם בניו השפוך ולהרים את נס הישועה לניצולים. והוספנו: ישוב מועט זה העמיד מתוכו לשרות פעיל למעלה משלוש רבבות גברים ולמעלה משלושת אלפים נשים: הריהם בצבא לכל ענפיו, בצי, בחיל התעופה, בחילות העזר, במשמר המולדת, אף בצבאות בעלי הברית. תנו לפחות לחלק מהם להתקבץ לחטיבה אחת, להופיע בחזית הקרב, לשאת את דגל עמם ברמה לתוך אירופה הנכבשת ומשתחררת. הניחו לקבוצות בני עמם מארצות אחרות להצטרף אליהם.

כשנתיים חלפו מיום הקמת הגדודים.

והי היום ובכ"ח מנחם אב תש"ד, 17 באבגוסט 1944, זכינו לקרוא את השם Jewish Brigade Group מפורש כתוב באגרת רשמית של משרד המלחמה לסוכנות היהודית. כזאת החליט קבינט המלחמה, נאמר במכתב, „למען תנתן להם משאלת לבם להלחם בגרמנים“.

הסיסמה הפכה להחלטה.

וביום ג' תשרי תש"ה, 20 בספטמבר 1944, נישאה הבשורה בטלגרף באלחוט לכל קצווי תבל: „ממשלת הוד מלכותו החליטה להענות להצעת הסוכנות היהודית לארץ ישראל על הקמת חטיבה יהודית לוחמת להשתתפות בפעולות קרב... פרטי התכנית נדונים עכשיו עם הסוכנות היהודית שהוזמנה לשאת פעולה בהגשמתה“.

וביום כ"ח תשרי, 15 באוקטובר 1944, היו ניצבים במיסדר חגיגי איר-שם במזרח התיכון שלושה גדודים עברים עם פלוגת תותחנים עברית, צמודים יחד בריבוע מלוכד, לשמוע את ברכת השליח של נציגותם הלאומית.

ההחלטה היתה לעובדה.

מי יתן והוראתם כולכם, קהל המאזינים הערב, אותו חזיון מרהיב ומרומם — ראשית התגשמותו של חלום גדול הויה שהפכה מציאות.

איתו יום המה המחנה מתכונה כבירה. ציוד חדש ומחודש זרם לתוכו,

שפעת נשק ורכב וכלים מכלים שונים. עדיין לא אושר אז הדגל, עדיין לא הגיע המפקד היהודי.

מאז באו שניהם. למפקד החי"ל נתמנה הבריגאדיר לוי בנימין, ודגל ציון ניתן רשמית לחי"ל באישורו האישי של ראש ממשלת בריטניה.

ואף על פי כן אין עובדת קיומו של החי"ל שלמה ואיתה. עודנה פגומה ורופפת. החטיבה היהודית הלוחמת לא תקום הכן על רגליה, מלאה בהרכבה העברי ועצמאית בהופעתה, בלי תגבורת הגונה של מתנדבים חדשים. הקריאה מופנה לכל צעיר וער בישוב. אחיך יצאו למערכה בשורות פרוצות ובגנפים קצוצים. קום והזעק לקריאתם! מלא את החסר, הגבר את כוח החי"ל במערכה. צא לנקמת הגולה שהיתה ואיננה, לגאולת הגולה שעוד שרדה לפליטה. תן יד לשאת את הדגלנו — גם הפדות והעליה.

כשם שהגיוס טעון תגבורת, כך העזרה למשפחות המגויסים מחייבת הרחבה דחופה. כל המעריך את הישג החי"ל יתן ביטוי ממשי להערכתו על ידי הגדלת תרומתו למגביית ההתגייסות.

לב מי אינו רוחש ברכה ליוצאים לחזית ולכל חיילינו וחילותינו? הן בזכות התנדבותם וקרבתותיהם הגענו לנכס הגדול של הכרה לאומית הכוללת בהקמת החי"ל. אך אין לחיילים חפץ בברכת שפתים. תבואו אלהים הברכה בפי מתנדבים חדשים ועל ידי בשורת עזרה יותר נדיבה למשפחותיהם.

נוכח ההרס והאבדון של גולת אירופה, נוכח סכנת ההתמוטטות של יסודות חיינו, החי"ל הוא נכס מדיני שזכינו לו בימים אלה. רבות תבענו אותו. משיגתן לנו היינו לנתבעים. על גבי הישגי העבר החי"ל הוא גולת כותרת. בנו תלוי הדבר לקבוע אותו בין אבני היסוד לבנין עתידנו.

(מתפרסם ברשותו האדיבה של מנהל הדואר הכללי)

„כורתו אתיכם לחרבות“

קריאת נשיא ההסתדרות הציונית פרופ' ד"ר חיים ויצמן

(במסדר המתנדבים לחי"ל בת"א. י"ב כסלו תש"ה 3.11.44)

בנים יקרים, בני הישוב ובני העם העברי!

בשם ההסתדרות הציונית העולמית אני מברך אתכם לקראת צאתכם למערכה. בחלקכם נפלה הזכות הגדולה, אשר רבות נאבקנו עליה — זכותו של היהודי להופיע במלחמה הזאת על מחנהו ועל דגלו. החטיבה היהודית הלוחמת איתרה לבוא אך ערכה קיים ועומד ומי נביא ויגיד עתידותיה. לעמנו הדווי וזהי בשורה של גאולת כבוד, להמוני החיילים היהודים מצבאות הברית זהו סמל של אחדותם הלאומית, לרובות המתנדבים הארצישראלים זהו גמול על שנות מאמצים וקרבות, ושנהגו ועד ועכשיו לעילום שם. חשוב לנו גם השיתוף עם ממשלת חוד מלכותו בהקמת החי"ל וחשוב מעמדנו, מעמד זהצייגות של העם היהודי, בשיתוף הזה.

החי"ל מטיל חובה חדשה על הישוב, המנוסה במילוי חובות בשם העם העברי כולו. אתם, העומדים פה על הברכה, הנכם בין הראשונים שנגענו לחובה הזאת — למלא במהירות את שורות החי"ל. יש כאן קבוצת חיילים שבאו אל הטקס מתוך מחנה האימונים — להם ברכת המיוחדת. אשר למתנדבים החתשים — ידעתי כי רבים מהם עיתו את האת והמחחשה כדי לצאת בעקבות חבריהם לחזית המלחמה. אחרים יצאו משורות הבטחון הפנימי כדי להלחם באויב בחוף. כאלה כן אלה רגילים בעול מצוות, והגיוס לצבא הוא פרק חדש בחייהם החלוציים. ויש עמנו קבוצה יקרה של ניצולים מצרפני הטורף, אשר זכו אחרי נדודים וסכנות לעלות לארץ, אבל לא ביקשו להם מנוחה ונחלה, כי אם התנדבו לצאת שוב לגולה כדי לנקום את נקמת דם אחיהם, כדי להפריע מהצורך בעד כל הנוראות שעברו עליהם ואשר ראו עיניהם. כולכם יחד, בני הארץ ושבי הגולה, הנכם אגודה אחת של צעירים יהודים, שחיהם קודש למלחמה על כבוד ועל עתידו. יהי רצון והמעשה אשר עשיתם יהיה למופת לחבים אחרים. יצא נא מפה הקול הקורא לכל מי שיחבבו לבוא לקום ולהצטרף אליכם. הקול הוא קול דמי אחינו הצועק אלינו מאדמת אירופה. הקול הוא קולה של שארית הפליטה המיחלת לבשורת הדרור והגאולה. מי יתן וזכיתם להביא לה את הבשורה הזאת.

אחד מגדולי נביאינו אמר: „זכותו חרבותם לאתים וחינותיהם למזמרות“. אבל נביא אחר קרא לבני דורו: „כורתו אתיכם לחרבות ומזמרותיכם לרמחים, החלש יאמר גבור אני!“ אתם הניצבים פה היום קיימתם את הצו הזה המוטל עלינו בשעה זו. אני תפילה שיתקיים בכם במהרה גם החוון הראשון ותשובו אלינו עטורים בור הנצחון, לאחוז שוב במחרשה ובצמת הנבין ולבנות עם כל אחיכם יחד את מולדתנו, בה ימצא העם העברי את גאולתו השלמה. צאתכם לכבוד ולנצחון ואלוהי ישראל יהיה בעורכם.

נאום מ. שרתוק בקבלת פנים פומבית בתל-אביב
למפקד החי"ל הבריגדיר לוי בנימין כ"ח שבט תש"ה (1.12.45)

אדוני ראש העיר, אדוני המפקד, חברי הקצינים, קהל נכבד!
נתאספנו הערב תחת הגלה ולאור סמליה של החטיבה היהודית הליחמת
לא רק סמלים דיממים לפנינו. ועמנו סמל חי — מפקד החי"ל בעצמו ובכבודו
ושליחיה משלושת הגדודים של החי"ל ומיתר יהודותינו.
אנו רואים לפנינו כאן את ראשית התגשמותו של אחד מחלומותינו הגדולים
והיקרים ביותר. ולא רק הקהל הנאסף כאן מקשיב לדברים. ברחבי הארץ, מצפון
ועד דרום ומהירדן ועד הים, מדון ומגרה ועד עסלוג' הגבולות ובכל הערים,
המשבנות, הקבוצים והמושבים שבאמצע יושבים על יד המקלטים, כשם שיושבים
צפופים כאן, אבות ואמהות, אחים ואחיות, קשישים וצעירים, העיות ובנים של
אנשי החי"ל, של אנשי חילנו העברי.

מפקד החי"ל אחינו הגדול הבריגדיר לוי בנימין, אשר בא אלינו להשמיע את
בשורת חילו ואת תביעת חילו, הוא בן נאמן לעמו, כשם שהגהו משרת נאמן
להוד מלכותו. לבו מלא יראת סבוד לתפקיד ההיסטורי שהוטל עליו: לפקד
במלחמה הזאת, מלחמת הנקם והתשובה, לעם היהודי, על חטיבה יהודית לחמת,
המשמשת סמל לאחדות העם היהודי בעולם כולו, למקומה המרכזי של ארץ
ישראל באחדות הזאת ולמעמדו של העם היהודי בחזית המלחמה שכם אחד
עם כל העמים הלוחמים לחרות העולם.

את כל השכלתו הצבאית, את כל ניסיונו הצבאי הרב ניתן לו ועכשו להקדיש
לגלוי כוח עמו ובמערסה, לקדוש שם ישראל בחזית העולמית הגדולה ובחזית
מלחמת הצלות ותקומתו של העם העברי.

עמו יחד באו אלינו שלושה קצינים עבריים ארץ-ישראליים, בני היישוב
מושגשים בתוכו, מנוסים בכל מסותיו ופורענותיו. מתוכנו יצאו, כושמנו
ולשמנו התנדבו, ועתה זכו לעמוד על כתפם את סמל החטיבה היהודית הליחמת
ולחבוא אלינו את בשורתה ואת תביעתה.

הם יספרו לכם על פועל פקודיהם וחבריהם, על התרוממות רוחם, על
הכבוד שמנחילה לנו הופעתם, על ההצעות הראשונות שהם הציגו לתוך חזית
המלחמה ממש, לתוך איזור האש, על פגישותיהם הראשונות פנים אל פנים
עם האויב, על מבחן האש הראשון שעמדו בו.

אבל לא להיראות לפנינו הם באו הנה, לא רק לחבוא לנו בשורה
ולקחת מאתנו דרישות שלום, אלא בעיקר להשמיע באוזנינו תביעה נמרצת
ואזוהרה המורה.

אמנם החי"ל הוא עובדה קימת אבל עובדה זו איננה שלימה עדיין
ועדיין איננה יהודית כולה. כדי להעמיד את החי"ל הכן על רגליו ולהכשירו
בלי דחיי מיותר ליציאה לקרב, היה הכרח להכנס לתוכו יחידות לא יהודיות

מעצפי שרות שלא היו בתוך פוורתנו הצבאית כוחות מאומנים בהם, אם יבואו
מנוסים חדשים במספר מספיק ובמהירות הדרושה, תהפכה גם יחידות אלה
ליהודיות. אם לא יבואו — תשארנה זרות.

כל החילים האלה אחים חשופים לעשק זענדו בכבוד את סמלנו העברי
יצדעו בחפץ לב לפני הגלגל. אבל אם יש טעם הצדק לחטיבה היהודית
הלוחמת — לא יכירם מקומם בתוכה.

אמנם, מאות נהגייסו מטובי בני היישוב, בכפר ופציר, במשך החודשים
האחרונים. אבל מספר כפול ומשולש דרוש לנו והוא מדרש במהירות הרבה
יותר גדולה למען העמיד את החי"ל הכן על תגליו, ככוח עברי טהור.

קהל נכבד! יישוב עברי! אנו נאבקים עם מעצורים חמורים. כוחות
הציוניים תחלשים וישולטים ועל חיינו. לא הכל תלוי בנו, לא הכל ניתן לנו
במערסה הקשה שבה אנו עומדים. אבל חבר אחד ויחיד הוא כולו בידינו,
כשם שהגהו בידי כל עם בעל הכרה, הגלחם על עתיו. והחבר הזה הוא הכבוד
— כבודנו. למען הכבוד דרשנו את רכזו כותנו, את שמנו העברי המפורש,
את הגלגל האומי, את סמלנו המובהק, את חלקנו בקרב. למען הכבוד
נשכו חברינו הקצינים והחילים את בשרם ושיניהם, הבליגו על כל מה שנמצע
מהם, החזיקו מעמד בתפקידים אפורים, מפרכים, מתוך תקוה שיבוא יום
ויסאל כבודם.

היום הזה בא. משאלתנו ניתנה לנו. הכבוד מתייב מאמץ מתודש, נוסף
מתובר ילקים בידינו ולבצור את אשר זכינו לו. קול הכבוד קורא את כל
כתור בעמיו כיום. וכל מי שלא יענה לתביעה — יתן את הדין לפני משפט
עצמו, ולפני משפט ההסטוריה העברית. עם שומול על כבודו כבודו מחול.

מפקד החי"ל, הקצינים הסרים למשמעתו, יחזרו מכאן לשם. המפקד
חזרו מזור בבוקר, הקצינים יחזרו כעוד מספר ימים. המפקד בקר הבוקר
במסדותינו תלאומיים ומסר את ברכת החי"ל וברכתם של יחידות ארץ
ישראליות אחרות בתזית זהיא להנהגת התנועה הציונית העולמית. הוא מסר בארחה
הזרימנות את ברכת חילינו שבוחרות לעשיאנו היקר, חיים וייצמן, ליום הולדתו
השבעים (מח"כ) עם עשר ותעודות הרשמה ב"ספר הזהב" ועם ההמתאה
המששית המתאימה לכך. הוא בקר בהנהגות הועד הלאומי ובקר היום לראשונה
במשק עברי. ילדי המשק התרועעו סביבו וכונו להיות תמיד משמאלו כדי
להזין עיניהם בזיו מגן הוד של זהב המתנוסס על פני יקר צבעינו: תכלת
ולבן-ילדים בני חילים גנשו אליו לברכו; נשיים, נשי חילים, בקשו למסור
שלום לבעליהם. הוא בקר במשיבת המועצה המנהלת את העיר הזאת ושמע
ברכה מראשהו. הוא ידבר ועכשו לפניכם.

הבה גלוה אותו ואת הקצינים פקודיו בהבטחה, בהתייבות, בשבועה:
שלא שיקוט ולא ננחח ולא נתן דמי איש לרעהו עד אם נחיש לחילנו את
תגברתו למען יכון דגלנו, למען ינשא ברמה בידי החיל העברי הנזקם את נקמת
אחיו וכחש לעמו את האולה! (מח"כ).

הנצחון לא יבוא באפס-יד, הוא ידרוש
עוד מאמצים כבירים מצד כל בעלי-הברית. ואם
כי חזית המלחמה רחקה מאתנו, זוהי מלחמתנו
אנו לא פחות מאשר זוהי מלחמת אמריקה,
אנגליה ורוסיה ושאר העמים בעלי-הברית.
אחרי כמה שנות זוועה ואימה, שאין משלך גם
בהיסטוריה שלנו, זרח לנו בשנה הששית של
המלחמה קו אור אחד: הונף הדגל היהודי,
וחטיבה יהודית לוחמת מארץ ישראל משתתפת
עם בעלות-הברית בשלב המלחמה המכריע, הסופי.
דבר זה מחייב אותנו, דבר זה מחייב בראש
וראשונה את הנוער למלא את השורות החסרות
של החטיבה. אבל זה מחייב גם את הישוב,
לנו אין שלטון, כמו לכל העמים האחרים, לכוף
על בניהם לצאת לקרב. אולם יש בכוחנו ליצור
בישוב אוירה כזו, שלא תתכן בה מציאות
משתמט. עיי יצירת אוירה של התנדבות והתגייסות
ציונית חייבים אנו לגול מאתנו את החרפה,
שהיא בתוכנו חרפה עוד יותר גדולה מאשר
בכל עם אחר, את חרפת הדורטירים והמשתמטים,
וגם חרפת הסבל של משפחות החיילים.
(מתוך נאום בכינוס הציוני הרביעי)

ד. בן גוריון